

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» щодо зарахування до вислуги років деяких видів служби в період дії воєнного стану (особливого періоду) та часу перебування у полоні на пільгових умовах» (реєстр. № 9680 від 04.09.2023), поданий народним депутатом України О. Гончаренком.

2. Завдання законопроекту

Змінами до статті 17 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (далі – Закон) запропоновано до вислуги років для призначення пенсії зараховувати такі види служби та періоди часу, зокрема:

один місяць служби за два місяці – виконання обов’язків служби під час дії воєнного стану (особливого періоду);

один місяць служби за три місяці – безпосередня участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії російської федерації, перебуваючи безпосередньо в районах і в період здійснення зазначених заходів;

один місяць служби за чотири місяці – участь у бойових діях;

один місяць служби за п’ять місяців – перебування у полоні не було добровільним, і особа, яка потрапила у полон, безпосередньо брала участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, захисту безпеки населення та інтересів держави, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації, перебуваючи безпосередньо в районах та в період здійснення зазначених заходів і перебуваючи в полоні, вона не вчинила злочину проти миру і людства;

один місяць служби за шість місяців – якщо особа потрапила у полон унаслідок поранень, контузії чи інших ушкоджень здоров’я, одержаних під час бойових дій у період збройної агресії російської федерації, або стала особою з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час перебування у полоні, і, перебуваючи в полоні, вона не вчинила злочину проти миру і людства.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація норм акта матиме вплив на показники Державного бюджету України.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 3FAA9288358EC0030400000D72D2C003261BC00

Підписувач Єрмоличев Роман Володимирович

Дійсний з 30.06.2023 15:15:12 по 30.06.2025 15:15:12

Міністерство фінансів України

09030-29-3/24885 від 13.09.2023

Визначити обсяг додаткових видатків Мінфін не має можливості у зв'язку з відсутністю вихідних даних.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація акта потребуватиме вишукання додаткових видатків державного бюджету у поточному році.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Слід зазначити, що Законом визначено умови, норми та порядок пенсійного забезпечення, зокрема, осіб, звільнених з військової служби, звільнених зі служби поліцейських, осіб начальницького і рядового складу.

Так, статтею 17 Закону передбачено види служби та періоди, які зараховуються до вислуги років для призначення пенсії особам, звільненим зі служби / військової служби, а також зазначено, що порядок обчислення вислуги років та визначення пільгових умов призначення пенсій особам, які мають право на пенсію за Законом, встановлює Кабінет Міністрів України.

На сьогодні запропоновані проектом акта зміни врегульовано постановою Кабінету Міністрів України від 17.07.1992 № 393 «Про Порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам, які мають право на пенсію відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», крім військовослужбовців строкової служби і членів їх сімей та прирівняних до них осіб» (далі – постанова № 393).

Крім того, чинна редакція постанови № 393 передбачає ширший перелік періодів служби для пільгового обчислення вислуги років для нарахування пенсії особам, які мають право на пенсію за Законом.

Слід зазначити, що закон як нормативно-правовий акт вищої юридичної сили регулює основні питання у сфері пенсійного забезпечення військовослужбовців та деяких інших осіб, водночас юридично коректніше врегульовувати запропоновані проектом акта зміни постановою Уряду, що дозволить оперативно вносити до них зміни у разі такої потреби.

Також прийняття додаткового акта з порушеного питання призведе до юридичної колізії у частині складності трактування положень між Законом та постановою № 393 щодо пільгового обчислення вислуги років та визначення пільгових умов призначення пенсій.

З огляду на це, прийняття запропонованого проекту акта не є доцільним.

Окрім того, надання додаткових преференцій окремій категорії осіб є соціально несправедливим стосовно інших військовослужбовців, яким пенсію призначено до прийняття таких змін.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що внесення запропонованих змін дозволить особам, які мають право на пенсію за Законом та які потрапили або перебували у полоні російської федерації, частково реабілітуватися та повернутися до військової справи або до мирного життя,

проте є не зрозумілим, як саме запропоновані зміни дозволять військовослужбовцям реабілітуватися від отриманих фізичних і психологічних травм.

Також законопроект подано з порушенням вимог частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України щодо подання суб'єктом права законодавчої ініціативи фінансово-економічного обґрунтування з відповідними розрахунками і пропозицій про зміни до законодавчих актів України у частині скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості.

Слід зауважити, що органи влади України спільно з Міжнародним валютним фондом узгодили заходи політики, передбачені в Меморандумі про економічну та фінансову політику і підтримані Фондом у межах Механізму розширеного фінансування (EFF), щодо необхідності здійснення суттєвих змін у системі пенсійного забезпечення та соціального захисту після комплексних реформ соціальної політики, а також забезпечення фінансової стабільності пенсійної системи шляхом утримання від запровадження нових спеціальних або пільгових пенсій, нових дискреційних підвищень та виплат.

Виконання визначених цим Меморандумом заходів і зобов'язань є запорукою довіри до України й основою тісних міжнародних відносин.

На сьогодні є актуальним питання створення єдиних принципів пенсійного забезпечення військовослужбовців, яке може бути врегульовано шляхом прийняття єдиного Закону, що дозволить встановити рівні умови забезпечення державними соціальними гарантіями, а також встановити єдині підходи визначення основного та максимального розміру пенсії, перерахунку пенсії військовослужбовцям незалежно від зміни грошового забезпечення і здійснення таким особам індексації пенсій на умовах, встановлених для осіб, пенсію яким призначено на загальних підставах.

Запропонований проект акта не вирішує питання комплексного удосконалення пенсійного забезпечення військовослужбовців та стосується лише окремих категорій осіб.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект не підтримується.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Роман ЄРМОЛИЧЕВ